

Συνδυάζοντας την κοινωνιογλωσσολογία και τη μεταφρασεολογία: Η διεπιστημονική προσέγγιση στην ανάλυση μεταφρασμένων κειμένων σε δημόσιους χώρους

Christopher Lees

Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

clees@uoi.gr

Περίληψη ανακοίνωσης

Στα αστικά περιβάλλοντα στα οποία ζει ένα μεγάλο μερίδιο του πληθυσμού, παρατηρούνται διάφορα είδη πινακίδων, τα οποία επιτελούν διαφορετικούς επικοινωνιακούς σκοπούς. Πολλές από τις συγκεκριμένες πινακίδες είναι μεταφρασμένες σε άλλες γλώσσες, κυρίως στα αγγλικά στην περίπτωση της Ελλάδας. Ωστόσο, παρά το σχετικά πρόσφατο ενδιαφέρον της κοινωνιογλωσσολογίας για το γλωσσικό τοπίο, το οποίο συνίσταται στη μελέτη της γλωσσικής χρήσης σε κείμενα δημοσίων χώρων (βλ. Blommaert 2013, Canakis 2017) οι μελέτες στον χώρο της μετάφρασης συνεχίζουν, με λίγες εξαιρέσεις (βλ. Guo 2012, Ferenčík 2018, μεταξύ άλλων), να μην ασχολούνται με το φαινόμενο της μετάφρασης πινακίδων. Αυτό ισχύει ειδικά για τα κείμενα που έχουν μεταφραστεί από μη επαγγελματίες μεταφραστές/τριες με στόχο την επικοινωνία με άτομα τα οποία δεν ομιλούν επαρκώς τη γλώσσα-πηγή.

Ο συνδυασμός μεθοδολογικών προτύπων από την κοινωνιογλωσσολογία και τη μεταφρασεολογία συμβάλλει, όπως θα δούμε, στη γεφύρωση αυτού του χάσματος, ενώ προσφέρει ένα χρήσιμο πλαίσιο ερμηνείας των γλωσσικών αλλά και των κοινωνικών όψεων του συγκεκριμένου μεταφραστικού φαινομένου (βλ. Lees 2021). Η παρούσα ανακοίνωση, λοιπόν, επιχειρεί μια συνοπτική παρουσίαση τόσο της εν λόγω διεπιστημονικής μεθοδολογίας όσο και των πορισμάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή της στο μεταφραστικό τοπίο της Θεσσαλονίκης. Τα θέματα που θα συζητηθούν κατά τη διάρκεια της ανακοίνωσης αφορούν, μεταξύ άλλων, την ταυτότητα των μεταφραστών/τριών, το συμβολικό κεφάλαιο/κύρος της αγγλικής γλώσσας στη μετάφραση, η μετάφραση της πραγματικότητας της πανδημίας και η μετάφραση της ευγένειας.

Παραπομπές

- Blommaert, J. (2013). *Ethnography, Superdiversity and Linguistic Landscapes: Chronicles of Complexity*. Bristol, Buffalo, Toronto: Multilingual Matters.
- Canakis, C. 2017. The linguistic landscape of Stadiou Street in Athens: An ethnographic approach to the linguistic appropriation of contested space. Στο Δ. Παπαδοπούλου & Α. Τάντος (επιμ.). *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* (37). Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. 165-180.
- Ferenčík, M. (2018). Im/politeness on the Move: A Study of Regulatory Discourse Practices in Slovakia's Centre of Tourism. *Journal of Pragmatics* 134. 183-198.
- Guo, M. (2012). Analysis on the English-translation errors of public signs. *Theory and Practice in Language Studies*. 2 (6). 1214-1219.
- Lees, C. (2021). The translation landscape of Thessaloniki's Kastrá neighbourhood: Some qualitative findings from a cross-disciplinary approach to translated texts in public spaces. *Target* 33 (3). 464-493.